

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrť leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrť leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniła (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/26. uri popoldne.

Štev. 16.

V Ljubljani, v sredo 21. januvarija 1891.

Letnik XIX.

Splošna volilna pravica v Belgiji.

Znano je, da so pred petimi leti belgijski liberalci morali prepustiti vladno krmilo konservativcem, ki tudi še sedaj ne kažejo naklonjenosti, da bi odstopili v veselje liberalcev. Vsako leto, ko se snide postavodajalni zbor, uprizorijo liberalci kako demonstracijo proti klerikalnemu ministerstvu. Tudi sedaj, ko so se včeraj zbrali poslanci v posvêt, visoko pluskajo valovi političnih strastij, katere vzbujajo liberalci vzlasti po mestih proti ministerstvu. Sedaj rujejo proti konservativcem z geslom: Splošna volilna pravica!

V Belgiji imajo sedaj volilno pravico le oni, ki plačujejo direktnega davka saj 40 frankov. In taka država, ki šteje nad pet milijonov prebivalcev, nima več kakor 133.000 volilcev; jasno je, da zbornica zastopnikov, ki šteje 116 udov — v teh razmerah ne more biti pravi izraz belgijskih prebivalcev, in zato je mnenje splošno, da se mora ustava preosnovati in volilna pravica razširiti tudi na druge davkoplačevalce.

Čudno je pač, da v Belgiji, v deželi svobode, nimajo splošne volilne pravice, ko jo že imajo na Nemškem, na Francoskem in celó v Španiji. Kdor pa pozna belgijske razmere, jasno mu bo, zakaj do sedaj ni uvedena splošna volilna pravica, zvedel bo pa tudi za vzroke, zakaj se sedaj toliko hrupa dela za tako splošno volilno pravico.

Strah pred demokrati odvráčał je do sedaj vsako liberalno kakor konservativno vladó, da se ni mogla ogreti za splošno volilno pravico. In zaradi tega tudi sedanje ministerstvo ni prijázno splošni volilni pravici, pač pa se ne brani zdatno razširiti volilno pravico. Liberalci v opoziciji se v tem oziru ločijo na dve strani. Jeden del je za splošno volilno pravico, drugi del, tako imenovani doktrinarci,

hočejo sedanjó samo razširiti. Tako je stari vodja liberalcev Frère-Orban poslal pismo liberalnemu društvu v Lüttich ter se izrekel proti splošni volilni pravici z ozirom na to, da tudi splošna šolska dolžnost ne vlada v Belgiji. Nasproti pa Janson, načelnik progresistov, z vsemi silami agituje za splošno volilno pravico.

Ta razdor med liberalci vtrjuje stališče konservativnega ministerstva, ki je pripravljeno razmeram v deželi primerno razširiti volilno pravico. In to je pred vsem potrebno, ako hočejo, da se več ne bodo ponavljali grozni strajki prejšnjih let, ki so pričali, kako kruto da vlada v Belgiji kapitalizem, naj ima v rokah vladno krmilo liberalna ali pa konservativna stranka.

In to je slaba stran belgijskih katolikov, ki jim bo v kratkem spodnesla vsa tla, ako v pravem času ne uresničijo sklepov zadnjega krščansko-socialističnega kongresa v Lüttichu. Stradajočemu ljudstvu je moči pomagati le s kruhom; veliko večje važnosti nego splošna volilna pravica je preosnova socialnih razmer v Belgiji.

Da pa liberalci sedaj toliko agitujejo za splošno volilno pravico, vzrok je ta, ker so prepričani, da sicer še dolgo ne pridejo do vlade. Ni torej skrb za ljudstvo, ne za njegove zatirane pravice, kar vodi liberalce pri agitaciji za občno volilno pravico, pač pa pohlep po vladi in ministerskih stolih. Liberalni listi tega tudi ne zanikujejo in opominjajo svoje čitatelje na znano besedo rimskega zgodovinarja, da kdor hoče živeti, ne sme se odreči pogojem svojega življenja; z drugimi besedami: ako hočejo liberalci dobiti vladó v svoje roke, doseči jim je to mogoče le potóm splošne volilne pravice. V strankarske, sebične namene se torej vzbuja ljudska strast; da bi ljudstvo tudi v prihodnje tem ložje izsesavali, zato med drugim liberalci zahtevajo splošno volilno pravico.

Socialna demokracija in nemški katoliki.

Hud je bil boj, katerega so bojevali nemški katoliki svoje dni proti liberalni vladi in oholemu protestantizmu, a boj so častno in sijajno prestali. Mož, ki je provzročil ta boj proti katoliški cerkvi, zgubil je bitvo, četudi je bil toli mogočen, da je pred njim trepetala skoraj vsa Evropa. Sicer si nemški katoliki niso še priborili vseh pravie, vendar priborili so si mnogo.

Nemški katoliki zahtevajo tudi popolno cerkveno prostost in cerkveno nadzorstvo nad katoliškimi šolami. Nova pruska šolska postava je že ugodila v nekaterem oziru tej terjatvi. Verouk je zdaj že pod cerkvenim nadzorstvom, naj ga poučujejo že duhovniki ali posvetni učitelji. Sicer imajo pa posvetni učitelji le tedaj pravico poučevati verouk, ako jih katoliška cerkev izrecno v to določi. Katoliški centrum, sedaj najmočnejša stranka v nemškem državnem zboru, pa bo priborila izvestno tudi ostale terjatve katoliških Nemcev v tem oziru.

Velika važnost nemških katolikov se pa kaže posebno v nevarnosti, katera preti dandanašnje nemški državi. Sicer se tudi po drugih državah kolikor toliko pojavlja družabnemu redu nevarna socialna demokracija, a vendar vkoreninjena ni v nobeni deželi tako globoko, kakor ravno v Nemčiji. To se najbolj vidi v dotičnih zbornicah. V francoski zbornici sta dva socialna demokrata, v avstrijski, angleški, italijanski in drugih zbornicah ni še nobenega socialnega demokrata; v Nemčiji pa je bilo izvoljenih pri zadnjih volitvah 41 socialnih demokratov v državni zbor. To je vsekako jako žalostno znamenje in za nemško državo je ta zadeva najbolj pereče vprašanje.

In pri tej priložnosti bodo nemški katoliki ravno pokazali svoj vzvišen poklic, svojo eneržijo,

LISTEK.

Kavkaški ujetnik.

Pripostav, spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil J. Steklasa.

(Dalje.)

Ko so oni prenehali, reče tolmač Žilinu:

„Tvojemu gospodarju je malo petsto rubljev. On je sam za tebe plačal dvesto rubljev. Kazi-Muhamed mu jih je bil dolžan. On te je na dolg vzel. Tritisoč rubljev, ako moreš, — za manj te ne izpusti. Zdaj piši, ako pa nočeš, vrgli te bodo v jamo in z bičem bičali.“

„E,“ — pomisli Žilin, — „če jim je človek pokoren, potem je še huje,“ pa skoči na noge ter mu reče:

„A ti mu povej, da mu ne dám niti kopejke (krajcarja) in ne bom pisal domov, ako me misli bičati. Nisem se vas nikdar bal, pa se vas tudi ne bom!“

Tolmač jim to pové, in oni se začnó zopet vsi vkup dogovarjati.

Dolgo so blebetali z jeziki. Črni skoči, pride k Žilinu, pa mu zaupije:

„Urus džigit, džigit urus!“

„Džigit“ pomeni v njihovem jeziku „mladeneč“. Zareži se nánj ter reče nekaj tolmaču, a tolmač zopet prevede Žilinu.

„Daj tisoč rubljev.“

Žilin ne odstopi od svojega: — „Ne dám več, kakor petsto rubljev. A če me ubijete, — ne boste dobili čisto nič.“

Tatari so se dogovarjali. Pošljejo nekam slugo, a sami so pogledovali zdaj na Žilina, zdaj zopet na vrata.

Bliža se sluga, a za njim nekaj debeluh, bós in raztrgan; tudi on je imel klado na nogah.

Osupnil je Žilin, ko zagleda — Kostilina. Tedaj tudi njega so vlovili. Postavili so ju skupaj. Začela sta si pripovedovati jeden drugemu, a Tatari so samo molčé gledali. Žilin je pripovedoval, kako se je z njim pripetilo, a potem Kostilin, kako se mu je konj ustavil, puška ne vžgala in ga ta Abdul vlovil.

Abdul vstane in nekaj reče, pokazovaje na Kostilina.

Tolmač jima pové, da imata oba jednega gospodarja, a kdor poprej denar prinese, tega bode tudi poprej pustil.

„Pa glej, zakaj se ti tako togotiš“, nadaljuje tolmač, „a tovariš ti je lepo miren; pisal je domov, poslali mu bodo 5000 rubljev. In gospodar ga bode dobro hranil ter ga ne bode mrevaril.“

Žilin odgovori:

„Moj tovariš naj dela, kakor zna; on more, bogat je, ali jaz sem siromak. Jaz — kakor sem rekel, tako bode tudi. Hočete-li — ubite me

— od tega ne boste imeli nobene koristi, a po več nego po 500 rubljev ne pišem.“

Molčali so.

Kar skoči Abdul, prime za pušico, vzame iz nje pero, košček papirja in črnilo, dene pred Žilina ter ga poteplja po ramenu, češ, da naj piše.

Sporazumeli so se za 500 rubljev.

„Glej še nekaj“, reče Žilin tolmaču, „povej mu, da naju dobro hrani, oblači in obuva kakor treba, da naju ne loči — tudi bi naju veselilo, ko bi nama kladí snel“. Pri tem pogleda na svojega gospodarja ter se nasmehne. Tudi gospodar se nasmehne. A na te besede reče:

„Najlepše obleke bom njima dal, čerkesko (kratka suknja pri Čerkesih) in čižme kakor za ženitbo. Hranil ja bom kakor kneza. Pa če hočeta ravno skupaj živeti — naj živita v staji. Ali klad pa njima ne morem sneti — pobegla bi mi lahko. Samo po noči bom snel kladi“. — Poskoči in poteplja ga po rami: „Ti dober — napišeš li — bom tudi jaz“.

Žilin napiše pismo.

Žilina in Kostilina so odpeljali v stajo, dali jima koruznice, vode v vrču, kruha, dve stari čerkeski in ponošene vojaške čevlje. Gotovo so jih z ubitih vojakov sezuli.

Po noči so jima snemali kladi in zapirali stajo.

(Dalje sledi.)

krepost in vztrajnost. Dobro vedó, da ne more brez-verska nemška vlada mirnim potem zatreti socijalne demokracije; zato pa hočejo storiti sami za to potrebne korake. V ta namen so se nemški škofje združili z vrlimi voditelji katoliških Nemcev, a ne iz nečimernosti in prevzetnosti, ne kot politični voditelji strank, marveč kot dušni pastirji, in so se posvetovali, kako naj postopajo proti rastoči socijalni demokraciji. Dotične konference so trajale mesece, zakaj v mnogih zadevah so se morali temeljito posvetovati, predno so stopili s tem v javnost.

Sklenili so osnovati društvo, ki pa ima vse-kako važnejši in bolj vzvišen zmoter, kakor navadna društva, to vsaj se razvidi iz dotičnega poziva na katoliško nemško prebivalstvo. Poziv se glasi:

Katoliško nemško ljudstvo!

Težke zmote in pomisleka vredni prevratni načrti kažejo se povsod ter preté zrušiti temelj obstoječega državnega in družabnega reda. Pred vsem je socijalna demokracija, ki skuša te krive nauke razširjevati in vpeljati jih v praktično življenje. Pač dobro čuti socijaldemokracija, da je katoliško ljudstvo na Nemškem najmočnejši nasprotnik njenim nakanam, zato so socijalni demokratje v Hali na svojem shodu napovedali boj katoličanstvu. Zato je nujna potreba, da stopimo združeni in z močno organizovano močjo neustrašeno nasproti bližajočemu se sovražniku.

Zato so se sošli katoliški možje iz vse Nemčije k večkratnemu posvetovanju in so po dobrem preudarku sklenili, da bodo osnovali društvo z namenom, pobijati zmote in prevratna prizadevanja na socijalnem polji ter braniti krščanski družabni red. To bodo skušali doseči z osebnim delovanjem, s poučnim predavanjem in z razširjevanjem dobrih listov. Ud tega društva je lahko vsak polnoleten katoliški Nемеc, ki plačuje na leto eno marko v društveno blagajno.

Torej stopimo sovražniku nasproti v vkupnih vrstah. Zberimo se v veliko, vse nemške pokrajine obsegajočo zvezo. Ta zveza naj naše moči organizuje, množi naša sredstva, vodi našo delavnost po časnikih in shodih, da najde naš sovrag tudi zadnjo vas oboroženo ter se povsod lahko stopi nasproti krivim naukom. Naj bi vsak ud pospeševal najprej v svojem lastnem okrožji, potem pa tudi na javnih shodih društven namen z besedo in peresom. Društvo ne bo samo branilo se proti krivim naukom, marveč pospeševalo bo tudi prava načela na socijalnem polji. Društvo namreč želi, da bi delodajalci kakor tudi delavci vedno bolj spoznavali svoje dolžnosti in da bi se to spoznanje vedno bolj širilo med njimi.

Zmirom za blagor domovine vneti naši škofje so nedavno v Fuldi označili preteče nevarnosti ter nas opozorili na nje. Naše tesno združenje in navdušenje naj pa pokaže, da je narod razumel njih pastirski glas.

In ako bo slišal sveti oče v Rimu o našem početji, razveselil se bo od srea, ker so nemški katoliki razumeli, kaj terja sedanjost od katolikov.

Ako je nemški cesar z nemškimi knezi opustil politiko, katera je hotela siloma pobijati načela, storil je to vsekako v trdnem prepričanju, da je krščanski duh v nemškem narodu še dovolj močan, da zmaga v prostem boji cerkvi kakor državi enako pogubonosne nazore.

Zberi se torej, katoliško ljudstvo, izkušeno v žrtvah in zvestobi do domovine in svete cerkve! Zberi se v obrambo krščanske človeške družbe! Varuj prestol in altar, hišo in ognjišče! Vsi stanovi, visoki in nizki, duhovni in posvetni, delavci in delodajalci naj se zberó v tem društvu, da se ubranimo pretečemu sovražniku, poučimo one, ki so v zmotnjavi, podpremo onemogle in ogrejemo gorečnost zvestih. Tako bomo ohranili narodu sveto vero, in to je najvažnejše, to je največje socijalno delo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. januarja.

Notranje dežele.

Dr. Rieger pod policijskim varstvom. Dne 17. t. m. zvečer so mladočeski pouličnjaki napravili veliko demonstracijo v Palackyjevih ulicah pred dr. Riegerjevim stanovanjem. Nekaj stotin ljudij, večinoma dijakov, se je ondi zbralo ter jelo na dano znamenje kričati: Proč z izdajico češkega naroda! Pereat Rieger! Hanba Riegrovi! Z blatom in s kepami ometavali so stanovanje in nekaj oken razbili. Priti je moralapolicija, da je suroveže raz-

gnala. Nekaj razgrajalcev so zaprli, med njimi nekega dijaka-jurista. Druhal se je potem gnala proti stanovanju dr. Vašaty-ja, kjer so poslancu napravili ovacijo. — Znano je, da je uprav dr. Vašaty pital dr. Riegra z izdajico. — Kaj tacega more storiti le slepa politična strast. Vročekrvni mladini ni, da bi ji toliko zamerili, pač pa vso odgovornost nosijo oni, ki namenoma po javnih zbornicah vzbujajo take surove strasti. — Mož, ki je vzbudil češki narod ter ga dovel do njegove sedanje veljave, mora gledati, da mu poulična druhal pobija okna njegovega stanovanja, to je pač sramotno za češki narod.

Turški poslanec na dunajskem dvoru Saadulah paša, ki je bil že dlje časa videti zelo otožen, hotel se je, kakor poročajo listi, usmrtiti s svetilnim plinom; našli so ga zjutraj v nezavesti. Vzrok poskušnemu samomoru ni znan in tembolj je osumnila ta novica vse dunajske kroge, ker so poznali turškega poslanca kot vestnega izvrševalca svojih dolžnostij, ki je s svojo prijaznostjo si pridobil splošne simpatije. — Kakor zadnje novice poročajo, je poslanec že umrl.

Stoletnica Grillparzerjeva — ultranemška demonstracija. Žalibog, da mora danes v javnosti vse služiti neplodni, nizkotni strankarski politiki. Tako uporabljajo Nemci tudi slovesnosti pesnika Grillparzerja v svoje nemške narodne svrhe. V člankih razpravljajo nemško-narodni listi zasluge pokojnega pesnika za nemštvo v Avstriji, poveljujejo ga kot prvoboritelja za idejo nemške Avstrije, ki je že pred sto leti čutil in slutil to, za kar se sedaj radikalni Nemci v Avstriji borijo, namreč potrebo — nemškega državnega jezika.

Tirolski deželni zbor imel je do sedaj še-le dve javni seji; tem marljiveje pa zboruje šolski odsek. Konservativni poslanci šolskega odseka, ki so v vedni dotiki s tirolskimi v Innsbrucku hiva-jočimi škofi, zahtevajo pri šoli vzlasti nadzorovalno pravico cerkve ter primerno zastopstvo v krajnih, okrajnih in deželnih šolskih svetih. — Tirolski Italijani se še vedno prepirajo po svojih listih, ali bi bilo bolj umestno vdeleževati se zborovanja deželnega zbora, tudi ako jim večina njih predloge gledé ločitve zavrže, ali pa odtegniti se zborovanju. Sedaj so jim celó nemško-liberalni listi jeli odpirati svoje predale ter izražajo upanje, da bodo pri prihodnjih volitvah italijanski konservativci izgubili nekaj poslancev, liberalni pa jih pridobili. To pa bo nemškim liberalcem pač malo pomagalo, ako bodo imeli Italijani svoj lastni deželni zbor.

Vnanje države.

Rim. Na mesto umršega kardinala Hergenrötherja imenovan je Alojzij Masella za pokrovitelja zavoda „Anima“. — Povodom osemdesetega rojstvenega dne vrllega voditelja nemških katolikov, Windthorsta, čestital mu je tudi Nj. svetost papež Leon XIII., ki prosi Boga, naj ohrani slavljenca še mnogo let zdravega in trdnega v prid sv. cerkvi in nemškim katolikom. Koncem čestitke mu podaje sv. oče apostolski blagoslov.

Nemčija. Berolinski „Vorwärts“, glasilo nemških socijalnih demokratov, je objavil naslednji dopis iz Schöningna (Brunšvik): Zdaj se na vse pretege prizadevajo, kako bi vendar zabranili jezuitom vhod v Nemčijo. Delajo se prošnje s kolikor mogoče mnogimi podpisi ter odpošiljajo na državni zbor. Kako se dobivajo nižje vrste prebivalstva za te podpise, naj pokažejo ti-le dogodki: V nekej tovarni so dobili delavci povelje, naj pridejo v pisarno, da bodo podpisali pólo, ne da bi delavci vedeli, kaj se s tem namerava. V nekej drugi tovarni niso hoteli delavci podpisati svojih imen. Malo dnij potem so bili delavci po dva in dva pozvani v pisarno, kjer so morali podpisati proti jezuitom naperjeno prošnjo. Tako se je zgodilo tudi v tretji tovarni. Delavci so bili pozvani v pisarno, da bi se podpisali. Ko se je eden izmed njih odločno obotavljal, šel je dotični priganjač z delavcem v delarno ter ga tu prisilil, da je podpisal, zakaj gospod tako veleva. Enakih slučajev je še mnogo. Žalostne razmere na svojo kulturo ponosnih Nemcev!

Belgija. Vlada je zaukazala prenesti 3000 starih pušk iz starega sodišča v Bruselju v vojašnice, da se tem bolj zavaruje pred socijalisti. — Nedavno ste se združili zveza socijalistov z radikalno „Association Libérale“ in brž sklenili, da bodo priredili veliko demonstracijo, ko se zopet snide belgijska zbornica. Demonstracije naj bi se vdeležila vsa liberalna in socijalistiška društva iz mest in z dežele. Pri tej priliki naj bi šla deputacija v zbornico in izročila predsedniku prošnjo za splošno volilno pravico. Toliko so ti rogovileži raznanili v svojem programu, a svojih tajnih točk pa vsekako niso objavili. Belgijska vlada jih pa že pozná, in ker se utegne pri tej priložnosti ponavljati, kar se je pripetilo leta 1857 in 1870, zato je vlada storila potrebne korake, da kolikor mogoče zabrani izgrede in kalenje miru. Sklicala je namreč dva razreda rezervistov, kateri bodo zabranjali rogoviležem demonstracijo ter jim ne bodo pustili blizu h kraljevi palači in zbornici. Tudi je zborniški predsednik že pripomnil, da ne bode sprejel prošnje zgoraj omenjene deputacije. A če tudi vidijo liberalci, kako jim piše nasproten veter od vlade, vendar ne nehajo prilepljati po oglih plakatov za nameravano demonstracijo.

Švedija. Dne 19. t. m. je bil otvorjen švedski državni zbor. Prestolni govor omenja dobrih razmer

z vsemi evropskimi državami, kakor tudi ugodnega finančnega položaja, ki dovoljuje razvoj švedskih železnic in pospeševanje družih državnih potreb ne da bi bilo treba iskati kje posojila. Prestolni govor omenja nadalje, da se bo armada preosnovala, izdala nova postava za brodovje in za zavarovanje ponesrečenih delavcev.

Turčija. Kakor se poroča iz Carjigrada „Pol. Corr.“, ménijo tamošnji politični krogi, da bo turška vlada v kratkem izdala sultanov irade o privilegijah ekumenskega patrijarha.

Izvirni dopisi.

Iz Cirknice, 20. januarja. V nedeljo dne 18. t. m. so se zbrali nekateri odličnejši možje na povabilo g. župana v prostorih tukajšnje čitalnice. Logaški notar g. Ignacij Gruntar je priporočal navzočim, naj ustanové v Cirknici občinsko posojilnico. V tako veliki občini, kakor je cirkniška, bilo bi zares potreba kacega denarnega zavoda, kamor bi se mogel kmet in trgovec zateči v kaki sili. Samo z ustanovitvijo kacega denarnega zavoda bi se izpodmaknila tla oderuštva. Mnenje dopisnikovo je, da bi najbolje bilo ustanoviti posojilnico po načelih znanega Raiffeisen-a z neomejenim poroštvom. Take posojilnice zares blagodejno vplivajo, pomagajo kmetu, ker delajo cenó, ne iščejo velikega dobička, posojujejo le toliko, kolikor mu je neobhodno potreba in ker se čisti dobiček ne sme med deležnike razdeliti, ampak se porabi za dobrodelne namene, kolikor se ga ne pridene rezervinemu zakladu. Jedinó neomejeno poroštvo ovira, da se take posojilnice po Notranjskem ne morejo ustanavljati. Premožni nočejo vsega svojega premoženja zastaviti, boječ se kake izgube; akoravno že 41letna skušnja uči, da izmed več kot tisoč posojilnic, ki so po tem načelu ustanovljene, niso še nikdar pri nobeni deležniki trpeli kake izgube. Slučajne izgube so se vselej poravnale lahko iz rezervinega zaklada. Ko bi pa ta zaklad za kake slučajne izgube ne zadostoval, kar se pa do sedaj še ni zgodilo, ne trpeli bi škode samo premožni, ampak bi se med vse deležnike jednako razdelila. Ker je vkljub temu čuti, da bi bilo jako težko ustanoviti tukaj posojilnico z neomejenim poroštvom, ne kaže družega, kakor ustanoviti občinsko posojilnico, kateri se morebiti pridruži tudi hranilnica. Za tako posojilnico bode cirkniška velika občina porok. In ves čisti dobiček pride zgolj občini v korist. Res, da so upravni troški pri taci zavodih mnogo večji, kakor pri posojilnicah po Raiffeisnovem načelu, pri katerih so po najnovejši postavi tudi davki jako nizki, vendar bolje taka občinska posojilnica, kakor pa so nekatere posojilnice z omejenim poroštvom, ki delujejo le v dobiček deležnikov. Mnoge take posojilnice z omejenim poroštvom so le v pogubo kmetom, ki pri njej pomoči iščejo. Marsikatero kmetijo so že na boben spravile. Udom se pa obrestujejo deleži po 8 odstotkov in še višje. Ali se tako pospešuje blagostanje kmetovo? Jeden glavnih kolovodij pri neki taki posojilnici se rad vdeležuje razprodaje, kadar zavod kacega posestnika tako daleč privede. Jeden slučaj je dopisniku znan, ko je dotični kolovodja vedel tako ravnati, da je pri prodaji posestvo dobil za slepo ceno, potem pa na drobno razprodal, pri čemur je imel v kratkem času par tisoč goldinarjev dobička. To so rodoljubi!*)

Iz Ljutomerske okolice, 19. jan. (Ljudsko štetje.) Po pravici se časniki pritožujejo, da koristi ljudskega štetja ne bodo vredne troškov, ki se izdajajo za to štetje. Ne le, da se je blizu 200.000 gl. državnega denarja za to izdalo, imajo še župan, posebno pa župniki silno veliko neplačanega dela, in semtertja so tudi posameznike silili vsakovrstne listine si priskrbeti, ki se tudi niso mogli brez troškov dobiti.

Koristi od tega štetja pa bodo majhne za državo, še manjše pa za posamezne prebivalce, ker so zapisniki mnogokje jako nezanesljivi. Najnezanesljivejše bode izkazanje občevalnega jezika, po katerem bodo pozneje prebivalce po národnosti šteli. Naj sledi samo nekaj vzgledov iz zapisnikov tukajšnje okolice. V Ljutomeru je zapisal dr. Rožič, predsednik „Südmarke“, vsem svojim poslom, katerih nekateri morebiti pet nemških besed ne vé, občevalni jezik nemški, ravno tako gosp. Strasser, krčmar v „nemški jerbergi“, češ, „bei mir muss alles deutsch sein“. Na pritožbo nekaterih narodnjakov je c. kr. okrajno glavarstvo zaukazalo obema,

*) Poznamo tudi mi nekatere kričace, katerim je vedno na jeziku rodoljubje, a drvé „nakupljene duše“ od Poncija do Pilata, kakor nebodigatreba polhe po hosti. Op. vred.

naj svoje zapisnike popravita po resnici, kar sta morala tudi storiti, vendar dr. Rožič ni privoščil svoji družini slovenskega občevanja, ampak je zapisal: „windisch“, kar pa bođe menda glavarstvo samo popravilo v „slovenisch“, kakor mora biti. Razumi se, da je dr. Rožič zapisal za sebe občevalni jezik nemški, čeravno menda več slovenski občuje, kakor nemški. Čudno je tudi to, da je v veliki občini starocestni jedini človek, žganjar Vodopivec, zapisan z nemškim občevalnim jezikom. S kom neki on nemški občuje, če v celi občini ni nobenega drugega nemškega človeka?

Ali ni to nespametno, če Slovenec med samimi Slovenci živeč trdi, da občuje navadno nemški. Da so zapisniki za štetje ljudstva vsi nemški, ni treba posebej omenjati, saj so še župniki komaj takrat dobili slovenske listke za izpiske iz krstnih knjig, ko je že nemških zmanjkalo. Po okolici je štetje povsod dokončano, samo v Ljutomerskem trgu še ne, ker si menda mislijo: dobro delo potrebuje časa. Radovedni smo, koliko bodo v Ljutomeru našli Nemcev; ko bi jih z Dijogenovo svetilnico iskali, našli bi jih menda komaj pet pristnih. Rožiči, Mihaliči, Drnjači itd. pač ne bodo nikoli Nemci, če tudi vedno nemški občujejo.

S Pohorja, 19. januarja. (Nekaj o sadni kupčiji.) Minolo leto je Bog našemu kmetu kaj obilno blagoslovil pridelke. Poleg precejšnjega zrnja, obilne slame in sena je v nekaterih krajih — ne povsod — posebno obrodilo sadje, kakor še celó leta 1888 ne, ko je bila splošna obilna sadna letina. Razven bruske, katere so bile bolj redke, je bilo polno vse: slive, češplje, češnje, orehi, najbolj pa jabolka. Ker je ob enem, kakor so javila poročila, bila slaba sadna letina na Nemškem in drugih krajih, ni čuda, da so se začeli oglašati kupci za jabolka pri nas, in videč obložena sadna drevesa, je marsikateri pozelel to „blago“, da je potem na daljnem Ogrskem ali Nemškem drago prodal.

V začetku so še ponujali po 16, celó 18 gld. za štrtinjak jabolka na kolodvoru, ali pozneje, ko se je veliko jabolka pripeljalo, umaknili so ceno nekaterim celó do 12 gld. Toda še za to ceno ni šlo; ko je bil namreč vagon poln, ni se več sprejemalo in kupovalo. Tako je mnogim ostalo jabolka, ker se je pozneje kupcev le malo oglašalo, nič pa kupovalo; bili so večinoma taki, ki so prišli z praznimi mošnjami „kšeft“ delat, pa jim naši kmetje niso šli na limanice. Nekateri so se celó pobotali za jabolka, tu pa tam kaj dali za „aro“, katero so pozneje zgubili, ker so bili preslabi, da bi plačali.

Sploh se je pokazalo pri tej kupčiji toliko gnilega, da sem se namenil že v jeseni o tem pisati, pa zaradi pomanjkanja časa še le zdaj to zadevo „pogrejem“.

V prvem občevanju s sadnimi kupci lani smo se prepričali, da ni nič bolj nezanesljivega, kakor so sadni prekupovalci. Ko na vrtu ogleduje polno drevje, ne more se načuditi rodovitnosti in krasoti sadja, in kadar ga poskusi, izvrstnemu okusu. Lahko je z njim takrat se pogajati, in ko določita ceno, dobra so mu jabolka vsake vrste, vsaj kislá. Ko pa daš sadje obrati in pripelješ na kolodvor, ima ovo sadje vse pogoške, le da bi mogel kupec kaj odščipniti pri ceni. Če si pa dosti pripeljal jabolka, gredo s ceno naravnost navzdol; vsaj za par goldinarjev moraš odjenjati pri štrtinjaku, ako se hočeš sadja znebiti. Tudi pri meri moraš biti obilen ter po jerbas k polovnjaku jabolka za „vrh“ ali nadavek priložiti. Najbolj jim seveda diše zimská jabolka, in če nisi teh pripeljal, ker jih tudi domá potrebuješ nekaj po zimi, branijo se ostala vzeti, čeravno sta prej se za zgodnja pogodila. Takšna je večinoma zanesljivost in „mož-beseda“ teh prekupcev, posebno če so oni še — v ženski obleki. Marsikateri kmet si je mislil dobiti za jabolka po sto in še več goldinarjev, pa je na ta način le kaj malega stržil, na vrh pa mu je morda še dosti za kupčijo pripravljenih jabolka ostalo.

Premišljevali sem začel, kako bi se v prihodnje sadna kupčija uredila, da bi naš kmet vsaj v denar spraviti mogel, kar bi imel kedaj odveč sadja, kakor ga za dom potrebuje. Prišel sem do sklepa, kakor je, — če se ne motim, — v „Kmetovalcu“ nekdo svetoval, naj bi to zadevo v roke vzela c. kr. kmetijska družba kranjska, katera ima gotovo največji vpliv na zunaj do trgovcev in družeb, domá pa pri kmetih največje zaupanje. Ta naj bi posredovala pri kupčiji, poizvedovala začasa o ceni sadja na daljnih semnjih, odtod privabila kupce ali vsaj agente porverjene od zanesljivih družeb, katere bi še ona po-

verila in tako kmetom priporočila. Njej pa bi poročali kmetovalci, koliko bi bilo kje sadja za prodaj, kakovost sadja in ceno. Če bi bila ceno nizka v obče, seveda bi moral tudi naš kmet odjenjati, ali spravil bi vsaj, kar bi imel, v denar. Toda prosili bi, naj bi slavna družba posredovala tudi za slovenske kmetovalce na Štajarskem, Koroškem in Primorskem, ker ti imajo v svojih kmetijskih družbah le — mačehe, katere jim navadno le šibo kažejo, namesto da bi zanje kaj skrbele. Zato pa se s toliko večjim zaupanjem obračamo Slovenci omenjenih dežel do kmetijske družbe kranjske, katera po svojem izvrstno vredovanem listu „Kmetovalcu“ daje prav tečno in podučno berilo svojim udom, pa jim tudi v vseh zadevah rada postreže.

Gotovo je, da bi ji ta korak napravil dosti truda, ali če pomislimo napredek blagostanja in okrepčanja kmetskega stanú, kateri bi se z urejeno sadno kupčijo v boljših letih povzdignil, vredno je to tudi dosti. S tem pa bi se storil še le začetek razširjene sadne kupčije; ko bodo zanesljivi sadni kupci od daleka poizvedeli tako za naše sadonosne kraje, bode družbi manj dela s posredovanjem.

Prosim, naj bi se na dotičnem mestu o tem važnem nam predmetu posvetovalo in ukrenilo na korist vsem slovenskim sadjerejem. Pogorski.

Dnevne novice.

(**Odlikovanje in imenovanje.**) Kakor se nam je že včeraj brzojavno sporočilo z Dunaja, dobil je načelnik pomožnih uradov pri okrožnem sodišču v Novem Mestu, gosp. Martin Mohar, povodom svojega umirovljenja zlati križec za zasluge s krono. Čestitamo rodoljubnemu odlikovanec! — Okrajnega sodišča pristav v Škofji Loki, g. Adolf Elsner, je imenovan okrajnim sodnikom na Vrhniki.

(**Gosp. dr. Ed. Šlajmer.**) asistent na kirurški kliniki prof. Wölflerja v Gradci, imenovan je od deželnega odbora asistentom na kirurškem oddelku ljubljanske bolnišnice. Dr. Šlajmer je rodóm Hrvat iz Čabra in dovršil hrvatsko gimnazijo v Reki, medicinske študije pa v Gradci, kjer že drugo leto služi kot asistent pri prof. Wölflerju in že zdaj slovi zaradi svoje izredne izurjenosti in spretnosti pri operacijah.

(**Komisija za pogozdovanje Krasa**) je v ponedeljek 19. t. m. zborovala v Ljubljani. Posvetovala se je o delih, katera naj bi se vršila v tekočem letu. Ker se predsednik, deželni glavar g. dr. Poklukar, zaradi bolezni ni mogel vdeležiti zborovanja, izrekla mu je komisija svoje srčno sočutje o tej nezgodi in nado, da se mu zdravje kmalu zopet vrne.

(**Kranjski „Lehrerverein“**) je imel dné 6. t. m., kakor poroča njegovo glasilo „Laib. Schulzeitung“, v konferenčni sobi tukajšnjega c. kr. učiteljskega svoj letošnji občni zbor. V odbor so bili izvoljeni: Benda, Bersin, Eppich, Erker, Gerkmann, Hallada, Linhart, Ludwig in Schulz. Predsednik društvu je g. Benda, njegov namestnik g. Hallada, vredništvo pa je za to leto prevzel g. Linhart. Da bodo gospodje tudi v bodoče uganjali svojo schulvereinsko politiko med Slovenci ter skušali ogrevati svoje pristaše za mater Germanijo, ni nam treba posebno naglašati. **A da poslojpe c. kr. učiteljskega** in baš njega konferenčna soba služi namenom tega društva, da se v njej shajajo nemški pedagogi slovenske mladine, to priča o veliki moči, katero še vedno ima v nekih krogih g. prof. Linhart, duša tega društva in nemško-schulvereinske propagande na Kranjskem. Naše prepričanje je, da je ravno tukajšnje c. kr. učiteljskega najmanj pripravno za napominane namene, in dvomimo, ali bi ravnateljstvo c. kr. učiteljskega tudi slovenskemu učiteljskemu društvu jednako radostno prepustilo prostor za občni zbor. Kedaj pač bomo Slovenci na domačih tleh uživali jednake dobrote in usluge?

(**Dolenjska železnica in Madjari.**) Mesto Karlovec na Hrvatskem ima po zadnjem štetju 5756 prebivalcev, leta 1880 jih je imelo 5824, torej se je število prebivalstva zmanjšalo za 68 duš. Hrvatski neodvisni listi dokazujejo, da je propad nekaterih hrvatskih mest, osobito Karlovca, v zvezi z državno-pravnimi razmerami nasproti Ogrski. Ravno mesto Karlovec, ki ima prelep naravni položaj, je žrtev znane madjarske politike, ki odvaja glavni promet od hrvatskih mest ter ga združuje na jedni strani v Budimpešti, na drugi pa v Reki. To primorsko mesto imajo Madjari v svoji trgovski politiki vedno

pred očmi. Vse železnice v Hrvatski gradé se le Madjarom v korist. Zato se nam zdí verjetna vest, da so Madjari zabranili nadaljevanje naše dolenske železnice do Karlovca. Te dni pa smo večkrat že čuli govorico, da Madjari delajo na to, naj bi se črta dolenske železnice do Novega Mesta sploh opustila in zgradila le ona do Kočevja ter zvezala pri Delnicah z ogrsko železnico na Reko. Tako hočejo nekda Madjari zabraniti zvezo s Karlovcem, oziroma z Bosno. Ta govorica ni neverojetna, vendar upamo, da Madjarov moč ne sega tako daleč.

(**Društvo „Pravnik“**) ima v soboto, dné 31. t. m., ob 7. uri zvečer v hótelu „Pri slonu“ redni letni občni zbor. Na dnevnem redu so razna poročila in volitev novega odbora.

(**Iz Gorij**) se nam poroča: Občni zbor tukajšnjega „bralnega društva“ vršil se je dné 11. t. m. v navzočnosti nadpolovičnega števila udov. Predsednik g. Jakob Žumer se v svojem nagovoru spominja odišlega nadučitelja g. Jankota Žirovnika, kateri je bil vseh deset let, kar je tu služboval, društveni blagajnik in tajnik, in katerega je izredni občni zbor meseca avgusta pr. l. volil jednoglasno častnim članom v priznanje njegovih zaslug za društvo. Na dan njegovega odhoda v Šentvid izročila se mu je častna diploma z željo, da bi v svojem novem kraju našel tudi tako rodovitna tla za plodonosno delovanje, kakor pri nas. — V istem občnem zboru izvolila sta se častnim članom tudi gg. Andrej Žumer, nadučitelj v Ljubljani, in Jos. Zalokar, misijonar v Ameriki, oba tukajšnja rojaka. — Društvo stoji na trdnih nogah. Šteje petdeset udov; društvena imovina pa znaša — s hišo „Gorjanski dom“ in z drugim inventarom — 1500 goldinarjev; dolga je samo še 40 gld. — V odbor so voljeni gg.: Jakob Žumer predsednikom; župnik Janez Ažman podpredsednikom; nadučitelj Josip Žirovnik tajnikom in blagajnikom; Josip Črne, Val. Hudovernik, Janez Pristav, Josip Zupan, odborniki. — Časnikov bode imelo društvo pet naročenih, a štiri liste bodo udje posojevali. — Izmed predlogov naj omenim v prvi vrsti g. župnikovega, da naj se voli tukajšnji rojak in društveni ud, visokorodni gosp. dr. Josip Poklukar, deželni glavar in vitez železne krone itd., častnim članom. Gosp. predlagatelj omenjal je njegovih mnogih — tudi na najvišjem mestu priznanih — zaslug za deželo Kranjsko, kazal je na njegov čisti in blagi značaj in na to, da visokorodni gospod tudi na najvišjem mestu deželnega zastopa postavljen, ni nikdar pozabil svojega ljudstva. Zbor je navdušeno pritrdil g. župnika besedam. Za zdaj se je omenjenemu gospodu ta jednoglasna izvolitev pismeno naznanila, a pozneje mu deputacija izroči častno diplomo. — Predlogi: 1. da se društveno življenje oživi, naj se napravi jedenkrat na mesec kako predavanje; 2. da bi se mladeniči v društvo privabili, naj se jim zniža udnina za polovico; 3. naj bode spomladi sv. maša za žive in mrtve ude; — se tudi sprejmó z odobravanjem.

(**Iz Brezovice**) pri Ljubljani se nam poroča: Da bodele vedeli, kako marljivo se pri nas ljudje pečajo z živinorejo, pošljem vam prepis iz štetvene pôle: Konj so našli 117, oslov 6, telet in telic 405, brejih telic in krav 616, juncev in volov 575, bikov 8, prašičev 822, bučel 410 panjev. Nismo še zadnji!

A. R.

(**Slovstvo.**) „Tekel ali pravična teh-nica božja.“ Tako se imenuje 63 strani obsežna knjižica, katero je spisal Slovincem za novo leto 1891. kanonik dr. Ivan Križanič, založilo pa „Katol. tiskovno društvo“ v Mariboru. Cena? — Gosp. pisatelj piše v uvodu: „Mogoče, da zdravilo, katero sem vam lani za novo leto zapisal in katero vam je „Bela žena“ dajala, komu ne bi bilo pomagalo ter se pokazalo premedlo. Letošnje zdravilo („Tekel“) naj bo tedaj nekoliko močnejše. Komur je kaj mar za zdravje in večno življenje, bode ga rad jemal.“ — Te dni je izšel prvi snopič 44. letnika „Theologisch-praktische Quartalschrift“ z raznovrstno izbrano stvarino. Ta štirikrat na leto v Lineu (Harrachstrasse Nr. 9.) izhajajoči list je najboljši svoje vrste in stoji le 3 gld. 50 kr. na leto. Za isto ceno razpošilja ga tudi „Katol. Bukvarna“ v Ljubljani.

(**Popis prebivalstva v Hrvatski.**) Mesto Sisek ima 6167 prebivalcev, Varaždin 11.987, Vukovar 9465.

(**Slovenska vzajemnost**) se kaj lepo zrcali v praškem „Čechu“, ki objavlja in opisuje v obširnem dopisu iz Celovca koroških Slovincov odnošaje

a tudi kranjskih („Spomini na staro leto in nádeje v novem“), in dalje jedernat in točen dopis iz Gradca v obče o slovenskih razmerah („Italianissimi v Trstu“ — „Oče naš“ — „Južna Štirská“ — „Šolstvo“ — „Slovenske paralelke“ — „Celje“ — „Konzervativni Nemci“ — „Slavnosti“), katerega končuje z besedami: „In takó se povsod opaža vesel napredek k boljšemu. Dal Bog, da bi bratje naši, katere je sreča še bolj pisano obdarila, nego nas, ne obtičali na pol pota, ne opešali prej, dokler si ne priboré vseh njim po ustavi zagotovljenih pravic, in da bi se to skoro izpolnilo, želimo jim iz celega srca!“

Raznoterosti.

— Jezuitje na Nemškem. Vsekako bo zanimalo marsikaterega našega čitatelja, ako podamo kaj natančnejšega o jezuitih, ko jih še ni bila proglašala iz Nemčije zloglasna jezuitska postava. V kraljestvu Saksonskem, na Vittenberškem, Baden-skem, Meklenburškem, Lauenburškem, Oldenburškem, Brunšviku, v saksonskih vojvodinah, Anhaltu, Schwarzburgu, Waldecku itd., torej ravno v onih krajih, kjer se vrše zdaj najhujše agitacije proti jezuitom, ni bilo jezuitov ali podobnih redovnikov. Na Pruskem je bilo v nadškofiji Koloniji pet jezuitskih naselbin z 22 očetmi. V vratislavski knezoškofiji so bile tri jezuitske naselbine s 13 očetmi. V poznanj-gnezenski škofiji je bila ena naselbina z 8 očetmi. V Hesiji je bila samo ena jezuitska naselbina s 5 očetmi. V Alzaciji in Lotaringiji so bile tri take naselbine. Torej je bilo 1872. l. v Nemčiji 14 jezuitskih naselbin s 60 očetmi. In teh 60 jezuitov naj bi spravilo Nemčijo iz ravnotežja in kalilo verski mir?

— Petindvajset milijonov mark ukral je ravnatelj argentinske poštne uprave v Buenos-Ayres-u v štirih letih svojega službovanja.

— Ljudski popis. Brno broji z vojaki vred 94.866 prebivalcev, Linc pa 44.576.

— Olje na valovih. Pri Folkestonu se je zadnjič razbila ladja, na katerej je bilo naloženo olje. Olje se je razlilo na morje daleč na okrog. Posebno čudovito je vplivalo olje na pomorske ptice. Divje race, galebe in druge pomorske ptice so lahko lovili, zakaj iz olja se niso mogli dvigniti kvišku.

— Sneg v Krivoščiji. Iz Kotora se poroča dne 17. t. m.: Že več dni sneži v Hercegovini, Krivoščiji in Črni Gori. Danes po noči pa je pobelil sneg tudi vso Boko Kotorsko. Zaradi debele snežene odeje prikazujejo se cele trope volkov, ki silijo v sela, da bi si v hlevih dobili kaj za sestrane želodce.

Telegrami.

Dunaj, 20. januarija. Danes popoldne se je vršil pogreb nadvojvodinje Marije Antonije Imakulate v kapucinski cerkvi. Pogreba so se vdeležili cesar, nadvojvode, nadvojvodinje in mnogi drugi dostojanstveniki.

Dunaj, 21. januarija. V dvorni farni cerkvi se je darovala za Marijo Antonijo sv. zadušna maša, katere so se vdeležili cesar, nadvojvode, nadvojvodinje, najvišji dvorni služabniki in drugi dostojanstveniki.

Praga, 20. januarija. V deželnem zboru je bil danes sprejet predlog o deželnem kulturnem svetu v tretjem branji s 153 proti 53 glasovom. Na to se je pričela budgetna razprava. Grof Palfy je omenjal Riegrovih zaslug. Na to je sledilo burno odobravanje in živahne ovacije.

Praga, 20. januarija. Pri deželnozborski volitvi v fidejkomisnem veleposestvu je bil soglasno izvoljen kandidat konservativne stranke, dedni princ Ivan Schwarzenberg z 22 glasovi.

Bruselj, 20. januarija. Današnje demonstracije za premembo ustave so se čisto mirno vršile. Kakih 4000 demonstrantov je šlo skozi mesto v največjem redu. V mestni hiši je izročil odbor „Liberalne zveze“ manifest za revizijo.

Hanau, 20. januarija. Na ledu zamrle reke Mena (Main) se je pripetila velika nesreča. Led se je namreč udril in 50 oseb se je pogreznilo v vodo. Vendar so jih večinoma rešili.

Peterburg, 21. januarija. Listi pozdravljajo z veliko navdušenostjo poročilo o dohodu nadvojvode Franca Ferdinanda, kot jako priljubljenega gosta ruskemu dvoru in vsej ruski družbi. Njegov obisk bo le pospeševal prijateljske razmere med Avstrijo in Rusijo.

Umrli so:

18. januarija. Ivan Dimic, puškar, 32 let, Kolodvorske ulice 4, spridenje jeter. — Marija Lavrič, paznikova hči, 3½ leta, Žitni trg 1, davica.

19. januarija. Vencel Kubelka, hišni posestnik, 53 let, Poljanska cesta 57, otrpnenje možgan.

20. januarija. Franc Huber, prisiljenec, 19 let, Poljanski nasip 50, jetika.

V bolnišnici:

19. januarija. Anton Volčič, delavec, 60 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v m/m
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
20	7. u. jut.	733.9	—9.6	sl. vzh.	del. jas.
	2. u. pop.	736.1	—5.6	"	oblačno
	9. u. zveč.	735.7	—12.6	"	"
Srednja temperatura —8.9°, za 6.9° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	91	gid	—	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	91	"	15	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108	"	35	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	75	"
Akcije avstr.-ogerske banke	996	"	—	"
Kreditne akcije	307	"	—	"
London	114	"	30	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	04½	"
Cesarski cekini	5	"	42	"
Nemške marke	56	"	17½	"

Piccoli-jeva esenca za želodec

je želodec krepčujoče, razmehčujoče, zlato žilo (hemoroide) in gliste odpravljajoče zdravilno sredstvo. Steklenica velja 10 kr. (2)

Zahvala.

Podpisani izrekajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence, za blago sočutje in mnogobrojno vdeležitev pri pogrebu naše nepozabljive matere

IVANE GRADIŠEK

najtoplejšo zahvalo.

Za l o g, dne 21. januarija 1891.

Janez Gradišek, sin. — Frančiška Trtnik, Ivanka Knific, hčeri. (1)

Na prodaj je za nizko ceno

dobro ohranjena, nepokvarjena

železna blagajnica

v obliki skrinje,

pripadna za cerkvena oskrbnitva, gg. župnike, upravitelje itd.

Blagajnica je 80 cm dolga, 56 cm globoka in stranska širokost je 56 cm.

Cena se izve in na ogled je postavljena blagajnica v delavnici ključarja Jos. Rebeka v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13. (4—1)

!Svoji k svojim!

Priznano najboljše

in najcenejše

čebelno-voščene sveče

priporoča

Oroslav Dolenc

(10—7)

v Ljubljani.

!Svoji k svojim!

„Zum gold. Reichsapfel“

P. P SERHOFER-ja

„pri zlatemu drž. jabolku“

lekarna na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej **univerzalne kroglice** imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Že mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: **1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr.,** pri nefrankovani pošiljavi po povzetju **1 gld. 10 kr.** — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljati: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoje 2 gld. 30 kr., 3 zavoje 3 gld. 35 kr., 4 zavoje 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne more odposlati.)

Prosi se, da se zahtevajo izrecno:

„J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“

in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski počrk J. Pserhofer in sicer v ~~15~~ rdeči ~~25~~ barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljatvijo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Ameriška maža za protin, 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nóg, cena škatljice 50 kr., s frankovano pošiljatvijo 75 kr.

Balzam za gušo, 1 flakon 40 kr., s frankovano pošiljatvijo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice), 1 steklenica 22 kr., proti sprijenemu želodecu, slabej prebavljivosti itd.

Angleški čudezni balzam, 1 steklenica 50 kr.

Fijakarski prašek, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljatvijo 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Steudel-a, domače sredstvo proti ranam, oteklina in 1 lonček 50 kr. s frank. pošiljat. 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti vsem posledicam slabega prebavljenja. 1 paket 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe.

Pošiljatve po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju.

Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), je poština dosti nižja nego pri pošiljativah s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri G. Piccoli-ju.